

II.ÚS 2211/09 ze dne 26. 4. 2012

Česká republika  
USNESENÍ  
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Stanislava Balíka a soudců Dagmar Lastovecké a Jiřího Nykodýma o ústavní stížnosti M. M., zastoupeného JUDr. Stanislavem Polčákem, advokátem se sídlem Vysoké Pole 118, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2009 ve věci sp. zn. 2 As 5/2008, takto:

**Návrh se odmítá.**

**Odůvodnění**

Stěžovatel projednávanou ústavní stížností brojí proti v záhlaví uvedenému rozsudku Nejvyššího správního soudu, jímž mělo být porušeno ustanovení čl. 17 ve spojení s ustanovením čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

Rozsudkem ze dne 30. 10. 2007 (ve znění opravného usnesení ze dne 30. 11. 2007) ve věci sp. zn. 44 Ca 85/2007 Krajský soud v Praze zamítl stěžovatelu správní žalobu, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 12. 1. 2007 (č. j. OSV 88/2006-ODV), jímž bylo odmítnuto stěžovatelovo odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Městského soudu v Praze, na jehož základě nebyla stěžovateli dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též "informační zákon") poskytnuta zpráva správce konkursní podstaty. Ústavní stížností napadeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu byla zamítnuta kasační stížnost, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozsudku krajského soudu.

Stěžovatel v ústavní stížnosti namítá, že zatímco ve věci rozhodující orgány veřejné moci vycházely čistě ze znění ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, on po celou dobu řízení poukazoval na ustanovení čl. 17 Listiny, zvláště potom na jeho čtvrtý odstavec, dle kterého je možno zákonem omezit právo svobodně vyhledávat informace pouze v případě tam taxativně uvedených důvodů, pod něž ovšem projednávaná věc zjevně nespadá (ve hře není bezpečnost státu, veřejná bezpečnost, ochrana veřejného zdraví a mravnosti ani práva a svobody jiných subjektů). Stěžovatel navíc zdůrazňuje, že jím požadovaná zpráva konkursního správce již byla po určitou dobu zveřejněna, pročež její poskytnutí nemůže ohrožovat žádný chráněný zájem uvedený v ustanovení čl. 17 odst. 4 Listiny. Orgány veřejné moci zvolený výklad ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona tak dle stěžovatele představuje flagrantní porušení interpretačního pravidla zakotveného v ustanovení čl. 4 odst. 4 Listiny. Závěrem ústavní stížnosti stěžovatel na podporu svých argumentů odkazuje jednak na stanovisko Ministerstva spravedlnosti (jež po podání správní žaloby zaujalo opačný, vůči stěžovateli vstřícný právní názor) a jednak na zprávu Úřadu veřejného ochránce práv, kterou podepsala zástupkyně ombudsmana RNDr. J. S.

Ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

Ústavnímu soudu byla Ústavou svěřena role orgánu ochrany ústavnosti. V rovině ústavních stížností fyzických osob směřujících svá podání proti rozhodnutím obecných soudů není proto možno chápat Ústavní soud jakožto nejvyšší instanci obecného soudnictví; Ústavní soud je toliko nadán kasační pravomocí v případě, že v soudním řízení předcházejícím podání ústavní stížnosti došlo k porušení některého základního práva či svobody stěžovatele. Úkolem Ústavního soudu není zjišťovat věcnou správnost rozhodovací činnosti obecných soudů, nýbrž pouze kontrolovat (a kasačním rozhodnutím případně vynucovat) ústavně konformní průběh a výsledek předcházejícího soudního řízení.

Podstatou projednávané ústavní stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že orgány veřejné moci aplikovaly (a interpretovaly) zákon č. 106/1999 Sb. v rozporu s ustanovením čl. 17 Listiny.

V ústavní stížnosti se stěžovatel dovolává pouze porušení čl. 17 Listiny, avšak otázka (ne)poskytnutí informace byla přezkoumána obecnými soudy, a proto by z podstaty věci k porušení čl. 17 Listiny mohlo v dané věci dojít jen v případě, že by obecné soudy nedostály imperativu obsaženému v ustanovení čl. 90 Ústavy, respektive že by porušily stěžovatelovo právo na spravedlivý proces ve smyslu ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny. Jinými slovy, v kontextu dané věci by mohl Ústavní soud konstatovat porušení čl. 17 jen tehdy, pokud by nejprve dospěl k závěru, že se obecné soudy zpronevěřily svým povinnostem, čímž by ve vztahu ke stěžovateli primárně porušily jeho právo na spravedlivý proces (a až v důsledku toho případně i ustanovení čl. 17 Listiny).

Ústavní soud zdůrazňuje, že není běžným dalším stupněm v systému všeobecného soudnictví (sp. zn. I. ÚS 68/93, N 17/1 SbNU 123). Proto skutečnost, že obecné soudy vyslovily názor, s nímž se stěžovatel neztotožňuje, nezakládá

sama o sobě důvod k ústavní stížnosti (sp. zn. II. ÚS 294/95, N 63/5 SbNU 481). V minulosti proto Ústavní soud vymezil, že nesprávná aplikace podústavního práva obecnými soudy má za následek porušení základních práv a svobod zásadně pouze v případech konkurence norem podústavního práva, konkurence jejich výkladových alternativ, a konečně v případech svévolné aplikace podústavního práva (sp. zn. III. ÚS 671/02, N 10/29 SbNU 69). Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti je tak v daném ohledu povolán korigovat pouze nejextrémnější excesy (sp. zn. IV. ÚS 570/03, N 91/33 SbNU 377).

Stěžovatel v ústavní stížnosti sice porušení spravedlivého procesu netvrdí, Ústavní soud je ovšem vázán pouze petitem ústavní stížnosti, nikoliv jejím odůvodněním, a proto mohl posoudit, zda ve věci nebylo stěžovatelovo právo na spravedlivý proces porušeno. K podobnému závěru nicméně Ústavní soud nedospěl, přičemž postačí uvést, že ústavní stížností napadený rozsudek Nejvyššího správního soudu je řádně odůvodněn a postrádá jakékoli zjevné znaky libovůle či svévole.

Prizmatem práva na spravedlivý proces je rovněž podstatné, že stěžovatel v ústavní stížnosti sice polemizuje s Nejvyšším správním soudem, svou polemikou se však nepokouší vyvrátit jednotlivé závěry uvedené v odůvodnění napadeného rozsudku, nýbrž rovnou předkládá svoji vlastní interpretaci informačního zákona založenou na přímé aplikovatelnosti ustanovení čl. 17 Listiny. Zcela stranou své polemiky tak stěžovatel ponechává např. skutečnost, že Nejvyšší správní soud nepovažuje stěžovatelem požadovanou informaci za informaci zveřejněnou ve smyslu ustanovení § 3 odst. 5 informačního zákona, neboť její vyvěšení na úřední desce považuje "pouze" za způsob doručování, tedy nikoliv za zveřejnění ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. Žádnou argumentací potom stěžovatel nesměruje ani proti druhému stěžejnímu závěru Nejvyššího správního soudu, že dle ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona bylo možné v době podání ústavní stížnosti poskytnout pouze pravomocné rozsudky, přičemž zprávu konkursního správce pod pojem "rozsudek" podřadit nelze.

Z hlediska důvodnosti projednávané ústavní stížnosti je namíště taktéž poukázat na skutečnost, že stěžovatel svým podáním nenapadl ústavnost ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. Je přitom zřejmé, že právě toto ustanovení informačního zákona (v první řadě) brání tomu, aby byla stěžovateli požadovaná zpráva konkursního správce poskytnuta.

Po podání posuzované ústavní stížnosti se právě ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. stalo předmětem tzv. konkrétní kontroly ústavnosti v rámci řízení vedeného ve věci sp. zn. Pl. ÚS 2/10; náleznem Ústavního soudu bylo v daném ustanovení zrušeno slovo "pravomocných", v důsledku čehož jsou obecné soudy povinny poskytovat v režimu informačního zákona informace nejen o pravomocných rozsudcích, nýbrž i o rozsudcích nepravomocných. Restrikce poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů toliko na rozsudky je tedy zjevná a ústavně konformní.

Pouze na okraj je potom možno poznamenat, že je nutno odlišit (obecné) právo na informace a právo účastníků řízení na nahlížení do spisu. Je nepochybné, že i osoby, jež nejsou účastníkem řízení, mají právo na informaci o výsledku sporu, byť i ve formě nepravomocného rozsudku, nemají však právo být informováni o všech aspektech soudního řízení (nehledě na to, zda probíhajícího nebo skončeného), neboť toto právo svědčí pouze účastníkům daného řízení. V kontextu dané věci je proto třeba uzavřít, že závěrům Nejvyššího správního soudu, z nichž vyplývá, že stěžovateli právo poskytnutí zprávy správce konkursní podstaty nesvědčí, neboť toto právo je možno podřadit pouze pod právo účastníka řízení na nahlížení do spisu, nikoliv však pod právo kterékoliv osoby na informace dle zákona č. 106/1999 Sb., nelze z ústavněprávního hlediska nic vytknout.

Ústavní soud pro úplnost konstatuje, že z ústavní stížnosti nikterak nevyplývá, v čem spočívá právní zájem stěžovatele na poskytnutí požadované informace, respektive jak může být jeho základní právo právě neposkytnutím této informace efektivně zasaženo. Porušení základního práva se totiž z povahy věci musí odrážet v existenci nějaké podstatné újmy stěžovatele, přestože se samozřejmě může jednat pouze o újmu nemajetkovou. Nic takového ovšem stěžovatel v ústavní stížnosti netvrdí, čímž není naplněn stěžejní pojmový znak důvodné ústavní stížnosti.

Vzhledem ke shora uvedenému Ústavní soud uzavírá, že právní názor Nejvyššího správního soudu učiněný v projednávané věci nevybočuje z mezí zákona, je z ústavního hlediska akceptovatelný a jeho odůvodnění je ústavně konformní a srozumitelné. Okolnost, že se stěžovatel se závěry vyslovenými v napadeném rozhodnutí neztotožňuje, nemůže sama o sobě založit odůvodněnost jeho ústavní stížnosti. Právní závěry, které v napadeném rozsudku Nejvyšší správní soudu učinil, jsou výsledkem aplikace a interpretace práva, jež se nachází v mezích ústavnosti.

Ústavní soud proto návrh dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků odmítl jako návrh zjevně neopodstatněný.

Zcela nad rámec posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti Ústavní soud poznamenává, že (nejen) v kontextu správního soudnictví je vskutku pozoruhodné, pokud žalovaný i žalobce zastávají k dané věci totožné právní stanovisko; řešení takové právní věci soudem - v kontrádním řízení - tak zjevně postrádá elementární smysl

soudního řízení.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2012

Stanislav Balík  
předseda senátu